

J E L E N T É S

az Országos Találmányi Hivatal 1987. évi ellenőrzési tervének teljesítéséről

Az Országos Találmányi Hivatal 1987. évi tevékenységének tartalmát, fő irányait a kormányzat gazdaságpolitikai célkitűzéseinek szolgálata határozta meg. A Hivatal alapvető törekvése az volt, hogy a hatósági és központi állami elvi irányítási hatáskörébe tartozó iparjogvédelmi tevékenység a maga területén, sajátos eszközeivel eredményesebben járuljon hozzá a műszaki fejlesztés meggyorsításához, a termelési szerkezet megújításához, a gazdálkodás hatékonyságának növeléséhez. E feladatoknak még nagyobb jelentőséget adott az év során elfogadott stabilizációs és kibontakozási program.

Az Országos Találmányi Hivatal 1987. évi tevékenységében kiemelt hangsúlyt kapott mindenekelőtt a hatósági tevékenység, különösen a szabadalmi elbírálói munka eredményeinek, feltételeinek fejlesztése. Központi állami elvi irányító tevékenysége keretében a Hivatal 1987-ben fokozott jelentőséget tulajdonított a feltalálók, ujitók alkotó munkáját, az ujitásokkal, találmányokkal kapcsolatos vállalati érdekeltséget meghatározó közgazdasági szabályozók fejlesztésének az adó- és árreform keretében. Másrészt a korábbiaknál offenzívebb irányítási politikával, közvetlen szervezési-ráhatási eszközökkel is igyekezett aktívabban elősegíteni a feltalálói, ujitói alkotómunka, valamint a vállalati iparjogvédelmi tevékenység szélesebbkörű kibontakozását és hatékonyabbá tételét.

A szabadalmi információs munkában a Hivatal arra törekedett, hogy megalapozza a Szabadalmi Információs Központ bázisintézményként való fejlesztésének technikai feltételeit,

továbbá, hogy az adott feltételek mellett is hatékonyabban végezze iparjogvédelmi dokumentációs szolgáltatási, elvi irányítási és módszertani fejlesztési munkáját.

A személyzeti munkában a hivatali munkaerőállomány megtartása, fejlesztése, a gazdálkodásban a bevételek lehetséges fokozása, és a feladatellátáshoz szükséges anyagi- és eszközfeltételek biztosítása volt az alapvető cél.

Az iparjogvédelmi terület 1987. évi általános fejlődését értékelve összességében megállapítható, hogy a kormányzati szándékoknak megfelelően és a korábbi évek tendenciájával megegyezően folytatódott a szabadalmi bejelentések számának növekedése. Ennek eredményeként a szabadalmi bejelentések száma az elmúlt évben az 1980. évi 3172-höz képest 6200-ra nőtt. Ez rekordnak számít az 1895-ben létrejött önálló magyar szabadalmi rendszer történetében, amelyben eddig az 1913-ban benyújtott 5686 bejelentés képviselte a legnagyobb értéket. Az 1986-hoz képest elért több mint 10%-os növekmény döntően a hazai szabadalmi bejelentések számának növekedéséből ered. A szabadalmi bejelentések számának e kiugró növekedése jelzi a gazdaság élénkítésére irányuló hazai feltalálói tevékenység megpezdülését, továbbá a külföldi vállalkozóknak a magyar piac iránti érdeklődése fokozódását.

A szabadalmi bejelentési szám növekedésével párhuzamosan lendületesen nőtt az ipari mintaoltalmi bejelentések száma is, amely arra utal, hogy a piaci-vállalkozói viszonyok erősödésével ennek a kategóriának a jelentősége is növekszik.

Az 1987. évi vállalati ujitási és találmányhasznosítási adatok még nem állnak rendelkezésre, de valószínűleg e vonatkozásban is a korábbi évek tendenciája folytatódik: a találmányok pénzben mért hasznos eredménye - amely 1986-ban 11,3 milliárd forintot tett ki - a találmányi tevékenység megélénkülése következtében tovább nő, míg az ujitások hasznos

eredménye egyes érdekeltségi problémák miatt stabilizálódik, de a korábbi években elért viszonylag magas szinten (7,1 milliárd forint).

Az iparjogvédelmi tevékenységi terület általános fejlődésével párhuzamosan az Országos Találmányi Hivatal mindhárom alaptevékenységi irányában - a hatósági munkában, az állami elvi irányításban és a szabadalmi információs tevékenységben -, valamint az annak feltételeit biztosító személyzeti és gazdálkodási munkában a fejlődéssel együttjáró gondok ellenére is kiemelkedő eredmények születtek.

Az Országos Találmányi Hivatal 1987. évi ellenőrzési tervének végrehajtásáról a következőkben számolok be.

A Hivatal 1987. évi ellenőrzési tervének feladatai teljesültek. A folyamatos ellenőrzés tárgyát képezték egyebek között a hatósági munkában, az állami elvi irányításban és a szabadalmi információs tevékenységben kimutatott számszerű adatok, valamint az iparjogvédelmi illetékbevételek alakulása, a szabadalmi ügyek határidői, a szabadalmat megadó és elutasító határozatok, a tanácsban intézett ügyekben készült határozatok, valamint a bírósági döntések végrehajtása.

I. Az általános jellegű és belső ellenőrzési feladatok

folyamatosan és időarányosan teljesültek. Az 1986. évi ellenőrzési tevékenység tapasztalatairól, valamint a munkatervi feladatok teljesítéséről szóló és a tárgyidőszakban esedékes jelentések határidőre elkészültek.

A függetlenített ellenőri vizsgálatok tartós betegség miatti kisebb mértékét a Hivatal fokozott vezetői ellenőrzéssel pótolta. Felelősségre vonásra okot adó hiányosság nem volt tapasztalható.

A hivatali munkafegyelem megszilárdítása érdekében elnöki utasítás jelent meg, amely intézkedéseket tartalmaz a munkaidő-alap védelméről illetve a munkaidő alatti alkoholfogyasztás tilalmáról.

II. A szabadalmi és védjegy tevékenység keretében a szabadalmi ügyintézés számszerű alakulásának ellenőrzése során a Hivatal hatósági tevékenységének súlyponti területén egyrészt a beérkezett szabadalmi bejelentések alakulását és megoszlását, másrészt a befejezett ügyek számát, az ügyintézés minőségi és mennyiségi kontrollját biztosította, a munkakapacitás jobb és folyamatos kihasználása érdekében.

A bejelentések, s ezen belül a PCT bejelentések száma továbbra is növekvő tendenciát mutat. Az elmúlt évben a szabadalmi bejelentések száma a legmagasabb értéket érte el.

A szabadalmi ügyek befejezése jelentősen meghaladja az előző évben elért befejezésszámot, és ez az eddigi legmagasabb érték. Számottevően emelkedett a PCT nemzetközi szakaszában befejeződött ügyek száma is.

A szabadalmi ügyintézés jellemző adatai - összevetve az 1986. évi adatokkal - a következők:

	1986.év				1987.év			
	Nemzeti eljárás	PCT	Olt.okirat elismerése	Össz.	Nemzeti eljárás	PCT	Olt.okirat elismerése	Össz.
Az év során érkezett szabadalmi bejelentések	4379	1135	74	5588	4783	1341	76	6200
Befejezett szabadalmi bejelentések	3951	415	168	4534	4059	1083	108	5250
<u>ebből: szabadalom megadása</u>	2424	47	101	2572	2303	73	82	2458
Az év végén folyamatban lévő szabadalmi bejelentések	12485							13435
Oltalom alatt álló szabadalmak	18701							19221
magyar:	10730				magyar:			11020 (becs.)
külföldi:	7971				külföldi:			8201

A védjegy, a mintaoltalmi és az eredetmegjelölési ügyintézés számszerű alakulásának ellenőrzése is folyamatosan, a havi - és negyedéves - statisztikai jelentések alapján történt. A jellemző adatok - összevetve az 1986. éviakkal - a következők:

	1986. év	1987. év
Hazai védjegybejelentés	920	825
Hazai védjegylajstromozás	828	806
Oltalom alatt álló hazai védjegy	11893	12431
Nemzetközi védjegybejelentés	2056	2225
Nemzetközi védjegylajstromozás	1629	2211
Oltalom alatt álló nemzetközi védjegy	156446	158367
Oltalom alatt álló összes védjegy	168339	170798
Magyar védjegyek nemzetközi bejelentése	64	66
Nemzetközi oltalom alatt álló magyar védjegy	1550	1613
Hazai mintaoltalmi bejelentés	638	901
Hazai mintaoltalom engedélyezése	332	386
Oltalom alatt álló hazai ipari minta	1497	1670
Nemzetközi mintaoltalmi bejelentés	436	417
Nemzetközi mintaoltalom engedélyezése	415	429
Oltalom alatt álló nemzetközi ipari minta	1391	1814
Nemzetközi eredetmegjelölés bejelentés	-	2
Érvényes hazai eredetmegjelölés	24	24
Érvényes külföldi eredetmegjelölés	710	712

A védjegy bejelentések száma hazai viszonylatban csökkent, míg nemzetközi viszonylatban növekedett. A hazai mintaoltalmi bejelentések számának jelentős növekedésével szemben a nemzetközi mintaoltalmi bejelentések száma némi csökkenést mutat. Az elmúlt évben mindössze két eredetmegjelölés bejelentés érkezett.

A védjegy és az ipari minta engedélyezések száma - a hazai védjegy kivételével - emelkedett. A növekedés a nemzet-

közi védjegy és a hazai mintaoltalom esetén jelentősnek mondható. A hazai védjegyre vonatkozóan a csökkenés nem számottevő.

Az iparjogvédelmi illetékbevételek alakulásának ellenőrzése a szabadalmi fenntartási illetékbecsülések emelkedését állapította meg:

	1986. év	1987. év
Szabadalmi fenntartási illeték (Ft)		
- a szabadalmi nyilvántartásban	117.936.673	143.801.907
- a főkönyv szerint	109.700.000	143.156.185

A szabadalmi ügyintézés átfutási időinek és határidőinek ellenőrzése során megállapítást nyert, hogy a szabadalmi bejelentések átlagos átfutási ideje némileg emelkedett, de továbbra is 30 hónap alatt maradt és 29,75 (29,4) hónapot tett ki a nemzeti eljárásoknál. A határidők betartásában számottevő elmaradást - néhány tanácsai ügy kivételével - nem tapasztaltunk.

Az iparjogvédelmi ügyekben hozott határozatok ellenőrzése a törvényesség és az egységesség szempontjából folyamatosan megtörtént. A szabadalmi elutasító határozatokon túl az engedélyezett szabadalmak és a megszűnések is ellenőrzésre kerültek. Az ellenőrzés feladata alapvetően az érdemi minőségi munka figyelemmel kísérése - és szükség esetén - az észlelt hiba javíttatása volt. Ezen kívül az alaki egységesség vizsgálatával és betartásával, valamint az NSZO₄ alkalmazásának ellenőrzésével is foglalkoztunk. Az észlelt hibákat az osztályvezetőkkel és a szabadalmi ügyintézőkkel megbeszéltük, majd javíttattuk.

Az ellenőrzés kiemelt feladata volt 1987-ben is a tanácsi ügyek intézésének figyelemmel kísérése. Az év folyamán öt alkalommal került sor ellenőrzésre. Jelentősen emelkedett a kitűzött tárgyalások száma, a tanácsi ügyek intézése folyamatosá vált és a befejezések száma jelentősen emelkedett.

A tanácsi ügyekben végzett munka jellemző adatai (zárójelben az 1986. évi adatok) a következők:

	Felszólalás	Megsemmisítés	Értelmezés	Nemleges megállapítás.	Össz.:
1987-ben beérkezett	1(-)	17(14)	3(4)	14(8)	35(26)
1987-ben befejeződött	2(-)	12(14)	5(2)	11(2)	30(18)
Folyamatban van	1(2)	23(18)	-(2)	15(12)	39(34)

A befejezések számának jelentős növekedése mellett a folyamatban lévő tanácsi ügyek száma is nőtt, mivel az év során indult tanácsi ügyek száma is jelentősen nőtt.

A megváltoztatási kérelmek ellenőrzése folyamatosan történt.

Az iparjogvédelmi ügyekben hozott bírósági döntések végrehajtásának ellenőrzése megállapította, hogy a Hivatal a konkrét ügyekben maradéktalanul végrehajtotta a bírói döntéseket. A bíróságok és a Hivatal jogalkalmazása egységesebbé vált, aminek érdekében megbeszélésekre, konzultációkra került sor.

A kiemelten fontos szabadalmi bejelentések gyorsított ügyintézésének ellenőrzése során a népgazdasági érdekből kiemelten fontos ügyek soron kívüli intézését az elmúlt év folyamán is biztosítottuk. Ezen ügyekről külön kimutatást vezetünk, melyben a szabadalmi ügyintézőknek meghatározott idő-

közönként jelentési kötelezettségük van. Az év során beérkezett soron kívüli ügyek száma: 197 (104). A befejezett ügyek száma: 172 (68) volt, folyamatban van: 132 (107) ügy. A szám adatok jelentős növekedési tendenciát mutatnak.

III. A Jogi és Nemzetközi Főosztály keretében a jogi, területi és elemző munka, az iparjogvédelmi képzés, valamint az iparjogvédelmi sajtó- és propaganda ügyek terén a feladatok végrehajtásának ellenőrzése

Az ujitó és feltalálói mozgalom elvi irányítása körében létrejött az iparjogvédelem hosszutávú fejlesztési koncepciója, amelynek részét képezi az ellenőrzés irányításának meghatározása is. A Hivatal iparjogvédelmi funkcionális vizsgálatainak korábban meghatározott rendszere a felügyeleti formák 1984. évi változását követően módosult, és ez indokolja, hogy 1987-ben csupán 17 iparjogvédelmi vizsgálatot végzett, a minisztériumok felügyeleti ellenőrzésével közösen. Jogszabályellenes gyakorlatot nem tapasztaltunk.

Az ellenőrzések tapasztalatai az alábbi lényeges kérdésekre mutattak rá:

Egyrészt a gazdasági élet nehézségei erőteljesen éreztetik az iparjogvédelmi tevékenységben is a hatásukat (pl. a beruházások csökkenése, létszámcsökkenés, nem kellő szervezettség, szakemberhiány stb.), másrészt a vállalati iparjogvédelmi "ügyintézés" még mindig nem részesül kellő elismerésben, megbecsülésben.

A szabályozóváltozások következtében az ujitók, feltalálók, ipari minta alkotók személyi jövedelemadózással kapcsolatban korábban érvényben volt kedvezmények megszűntek, illetve jelentősen csökkentek, amelynek várható következményei, különösen az eddig is stagnáló ujitási tevékenységre még nem mérhetőek fel. Ugyanakkor a gazdálkodó szervezetekre vonatkozó általános szabályozókban számos olyan új elem és kedvezmény került

be, amely - ha egyéb tényezők nem hatnak ellene - várhatóan erősíteni fogja az ujitások, találmányok kifejlesztésével, hasznosításával, átadásával összefüggő vállalati érdekeltséget. Mivel a szabályozóváltozások jelentősen átrendezik a gazdálkodó szervezetek jövedelempozícióit, 1987 végén megkezdődött annak szakértői vizsgálata, hogy a változások nem teszik-e indokolttá az ujitások, találmányok hasznos eredményének számítására és az alkotók díjazására vonatkozó jogszabályok, irányelvek továbbfejlesztését.

Az ujitási és találmányi jogszabályok érvényesülésének előmozdítása céljából a Hivatal a TPB határozata és külön kormányhatározat alapján létrehozta az Ujitási és Találmányi Szakértői Testületet, amely 1987-ben kezdte meg működését. A Testülethez az év során 30 megbízás érkezett arra, hogy ujitási és találmányi díjvitákban permegelőző céllal szakvéleményt adjon.

Az iparjogvédelmi oktatás, az iparjogvédelmi sajtó- és propaganda ügyekben a feladatok végrehajtásának ellenőrzése, a sajtópályázatokra benyújtott pályaművekkel kapcsolatos ügyintézés, a bíráló bizottság munkájának a figyelemmel kísérése, valamint az új pályázat kiírásával kapcsolatos határidők ellenőrzése megtörtént.

A nemzetközi iparjogvédelmi együttműködésből eredő kötelezettségek teljesítésének ellenőrzése kapcsán a Hivatal maradéktalanul eleget tett a nemzetközi együttműködési szerződésekből reá háruló kötelezettségeinek, mind a Szellemi Tulajdon Világszervezete (WIPO), mind pedig a KGST tagországok találmányi hivatalai vezetőinek Értekezlete keretében.

Az ellenőrzés hatékony eszközének bizonyult a KGST munkatervvel összefüggő 2 hónapos, valamint a kiküldetési és fogadási tervvel kapcsolatos negyedéves lebontásban elkészített határidő nyilvántartások rendszere.

IV. A Szabadalmi Információs Központ ellenőrzési feladatát képezi a szabadalmi információs tevékenység elvi irányításának ellenőrzése. A KGST tagországok kiemelkedő találmányainak információcseréje mellett megállapodás született a világszínvonal és a találmányt hordozó műszaki objektumra kiterjedő tájékoztatás követelményeiről.

A Hivatal továbbá eleget tett az automatizált adatbázisok létrehozásával és az NTMIR hálózatba való bekapcsolódásával, továbbá az egyes nemzeti szervezetek az NSZIR tökéletesítéséhez szükséges javaslattételi és egyeztetési feladatoknak.

Az elmúlt évben a Hivatal elérte a magyar szolgáltatási részvétel reklamációmentes, pontos teljesítését. A moszkvai központba összesen 3362 közzétételi és 2942 megadási bibliográfiai adategyüttes mágnesszalagos anyagát juttattuk el.

A WIPO-PCPI keretében folyó együttműködés keretében elküldtük a Hivatal éves informatikai beszámolóját, illetve javaslatot tettünk a műszaki beszámoló szerkezetének módosítására.

A Szabadalmi Információs Központ figyelemmel kísérte és szorgalmazta az OKKFT programokban tevékenykedő, valamint a KGST tagországok Komplex Programja teljesítésében résztvevő kutató-fejlesztő-gazdálkodó szervezeteknél a szabadalmi információs szolgáltatások igénybevételét, ennek keretében 1850 gazdálkodó egységet kerestünk meg írásos felhívással. Elkészült az NSZO₄ használatára, az Európai Szabadalmi Hivatal, illetve az egyes KGST tagországok szabadalmi dokumentációs anyagainak kutatására vonatkozó tájékoztató.

Az elmúlt években felmérések készültek az OTH Ágazati Szabvány vállalati alkalmazására vonatkozóan, s ennek alapján összeállítás készült annak továbbfejlesztésére.

A Szabadalmi Tár működésének, valamint a szolgáltatások színvonalának ellenőrzése az előírásoknak megfelelően meg-

történt. A Szabadalmi Tár dokumentumállománya 1987. január 1-jén 15,6 millió db volt, amely az év folyamán jelentősen gyarapodott: a gyűjtemény egésze 16,2 millió dokumentumot tesz ki az év végén.

A gyűjtemény olvasószolgálati feltárását segíti a Szabadalmi Közlöny 1970-től induló mikroszámítógépes adatbázisának kifejlesztése és a szolgáltatási rendbe való beállítása. Az olvasók létszáma kb 8 ezer fő volt, a megnövelt, mindhárom olvasóteremre kiterjesztett heti 39 órás nyitvatartási idő következtében a dokumentumforgalom 7 millióra növekedett.

Az 1987. évi másolatszolgáltatás volumene (575 ezer oldal) mintegy 5%-kal meghaladta az előző évit. A szabadalmi és egyéb dokumentum-másolási megrendelések bevételösszege azonos ár mellett lényegében azonos szinten marad (2,6 millió Ft, 1700 USD), a belső megrendelések volumene (290 ezer oldal) mintegy 15%-kal nőtt.

A szabadalmi dokumentumok kiadásának ellenőrzése terén különösen a Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítő havonta határidőben történő kiadásánál, valamint a szabadalmi dokumentumok másolatszolgáltatásánál érvényesült az ellenőrző munka hatékonysága.

A magyar szabadalmi leírások megjelentetése terén jelentős növekedés következett be (4077 db), s először sikerült csökkenteni a kinyomtatási hátralék mennyiségét. Az 1987. évi teljesítmény leszámított és kifizetett költsége mintegy 20 millió Ft, az elmúlt évről áthuzódó, kifizetett költség pedig mintegy 1,5 millió Ft volt. Átlagos árszínvonalban 1987-ben 20%-os árcsökkenést sikerült elérni 1986-hoz képest; és bár ez a tendencia nem folytatható, de előnyös alapot ad az 1988. évi nyomdai megbízások áralakításához.

V. A pénz- és anyaggazdálkodás körében a munkatervben foglalt feladatok ellenőrzése az alábbiak szerint történt meg:

A Gazdasági Osztály által kezelt anyagok leltározásának előkészítése az éves leltározási utasítás és ütemterv szerint elkészült és ennek alapján került végrehajtásra a leltározás az előirt eszközök körében. A leltározás hiányt nem mutatott ki. A Pénzügyi Osztály házipénztárának ellenőrzése szakmai oldalról folyamatosan, osztályvezetői szurópróbaszerű ellenőrzése havonta megtörtént. A pénzkezelést is folytató osztályokon lévő házipénztárak rendszeres havi ellenőrzése ugyancsak megtörtént. Az ellenőrzés minden alkalommal a pénztárkönyv kezelését, vezetését és a pénzkészletet rendben találta.

Az anyagraktárakban történt félévenkénti ellenőrzés során hiányosság vagy mulasztás nem került megállapításra.

A munkavédelmi felelős beszámoltatása - személyének tartós betegsége miatt - elmaradt.

A Hivatalban a Munkavédelmi Felügyelet által végzett ellenőrzés külső ellenőrökkel folyt. A tűzvédelmi felelős beszámoltatása az előirt határidőben megtörtént.

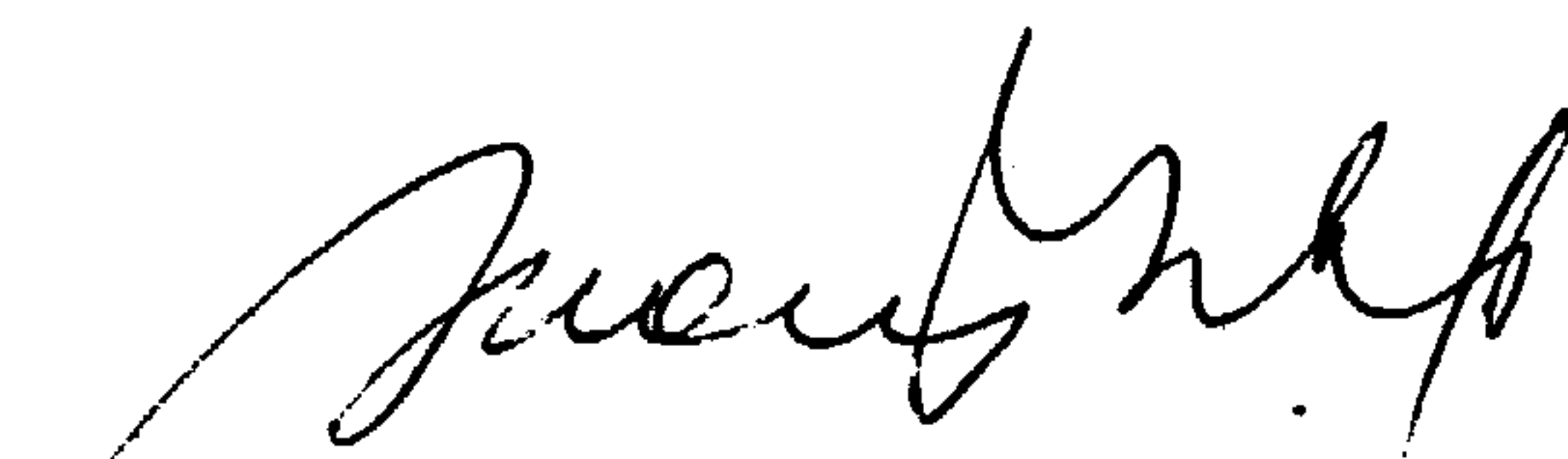
A TÜK iratok kezelésének ellenőrzésére - alkalmas munkaerő hiányában - nem került sor.

VI. A Személyzeti és Oktatási Osztály munkájával kapcsolatban megtörtént a káderutánpótlási és képzési tervben szereplő dolgozóknak előirt állami és politikai végzettség megszerzésének figyelemmel kísérése.

Tizenkét dolgozó minősítésére került sor az előirt határidők betartásával, s az 1987/88. évi beiskolázások eredményességét is figyelemmel kísértük.

Az ellenőrzési tevékenység körében említést érdemel még, hogy az Elnöki Értekezlet és az Elnöki Kollégium ülésein hozott határozatok és intézkedések hivatali végrehajtása az elmúlt év folyamán rendszeresen és a határidők pontos betartásával történt meg.

B u d a p e s t, 1988. február "M"

/: Iványi István :/
elnökhelyettes